

In ieder jaar valt er zoo onnoemelijk veel weg. God vernieuwt onder oordeelen, met vonnis- velling.

Hij neemt echter niet alleen weg. Hij stelt weer andere miljoenen talen in hunne plaats, en nog steeds meer, dan die Hij wegnam. Hij is de Almachtige, Die maar heeft te spreken, en het is er. Hij wordt niet moede noch mat.

Duizenden van jaren heeft Hij zoo gehandeld. En nog altoos handelt Hij opnieuw zoo. Want Zijne kracht wordt niet verteerd. Al wat Hem behaagt doet Hij. En dat blijft Hij doen jaar in jaar uit, eeuw na eeuw, nu reeds tientallen van eeuwen aanen.

Hij heerscht over hemel en aarde, gebiedt over zon en maan, elken dag, geeft regen, of droogte, naar Hij wil, voorspoed, of tegenspoed, gezondheid en ziekte, steeds weer zooals het Hem be- lieft.

Hier neemt Hij hem of haar weg, die niet ge- mist scheen te kunnen worden.

Daar spaart Hij dengene, die ontzettend veel verderf in kleiner of groter kring aanricht, soms volken en landen verwoest.

Hij doet Zijnen regen vallen in de woestijn. En het vruchtbare veld verkijnt soms door droogte. Ellendigen komen om van gebrek. Anderen leven in overdaad en verkwisting, en weten van ge- blaseerdheid niet, wat zij nog verder aan dwaze dolligheid zullen uithalen.

En God zit op den troon, en regeert, en werkt, en oordeelt, en brengt verandering teweeg, en vernieuwt hemel en aarde, maar wij begrijpen het niet.

Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad, Jes. 28:19.

Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden. Hij is groot van kracht; doch (door) gericht en groote gerechtigheid verdrukt Hij niet, Job 37:23.

Hij is souverein en almachtig, wijs en recht- vaardig, goedertieren en groot van gericht, on- veranderlijk en onbegrijpelijk, vol van majesteit, maar ook van genade.

Elk jaar opnieuw doet Hij het aanschouwen. Bij elke jaarwisseling valt het duidelijk te zien.

Ook in het nieuwe jaar zal Hij het Zich weder- om betoonen.

Alle dingen maakt Hij reeds nu nieuw, ter voor- bereiding van de volledige vernieuwing van hemel en aarde aan het eind der dagen.

Maar Hij doet het zittende op den troon, met ontroerende gerichtsoefening, vol van genadebe- toon, in onbegrijpelijke Goddelijke grootheid en majesteit.

Zeër groot is onze Heer, vol krachten;
Onpeilbaar diep zijn Gods gedachten;
Daar Zijn verstand, nooit af te meten,
Ver overtreft al wat wij weten.
Zachtmoedigen wil Hij bewaren,
Hij houdt ze staand in hun gevaren;
Maar goddeloozen doet Hij bukken,
Bezwijken onder d'ongelukken. Ps. 147:3.

S. GREJDANUS.

UIT DE SCHRIFT

Het conflict zuiver houden.

Geef het heilige den honden niet, noch werpt Uwe paalen voor de zwijnen, opdat zij niet te eeniger tijd die met hunne voeten vertreden, en zich omkeerende U verslinden.

Matth. 7:6.

Wanneer de Heiland toegekomen is aan Mat- theüs 7 begint Hij de slotopmerkingen van Zijn bergrede. Hij heeft dan een werkelijke kring om Zijn discipelen getrokken en gezegd, dat binnen dezen kring, waar zij nu staan, God heerscht als Opperheer. Hier is nu de machts- sfeer en het rijksgedebiet van het koninkrijk Gods. Het heeft een eigen levensbeginsel — van boven —, eigen geboden — uit den hemel —, en alzoo een eigen levensopbouw — dat wat in den be- ginne was —. En dit rijksgedebiet met eigen rijks- geboden, waar weer staat de troon des Heeren, heeft niets te maken met dat andere rijksgedebiet, de wereld, waar de troon van Satan is. En de geboden van dit koninkrijk Gods, waardoor in zijn machtsfeer het leven weer gezond en de levens- verhoudingen weer goed worden, dat is het „heilige“, dat alleen in dezen kring thuishoort, en dat zijn de paalen, die in dezen kring het kostbaarste bezit zijn.

En hoe overwint nu dit Koninkrijk Gods de wereld? Welke werkmethode heeft dit Koninkrijk? Het overwint eerst den mensch door zijn gees- telijke krachten, den mensch uit dat andere rijks- gebied, de wereld. Daarna wordt zulk een over- wonnen mensch in het rijksgedebiet van het Koninkrijk gezet, en daar beladen met de geboden van dit Koninkrijk, om alzoo Gode dankbaar voor Zijn verlossing te leven. Hij kan nu beladen wor- den, want hij heeft beleden: God heb ik lief. En

zoo breidt dit Koninkrijk zich uit en wordt zijn rijksgedebiet al grooter en openbaart het zijn glorie in deze wereld. En naar deze werkmethode zal het de wereld overwinnen.

En nu zit in dit koninkrijk Gods, dat alzoo zijn machtsfeer dagelijks uitbreidt, een groeiend conflict met het andere rijksgedebiet, de wereld. Het eene levensbeginsel, uit den hemel, verdraagt zich niet met het andere, uit de hel. Maar door zijn eigen werkmethode houdt het Koninkrijk Gods het conflict zuiver. Immers als het nu tot een botsing komt tusschen deze twee gebieden, dan is de oorzaak van het conflict JEZUS CHRISTUS. Want de wereld krijgt nu te doen met menschen, die het leven geheel anders aanpakken, die een geheel andere levensopen- baring hebben, en door die menschen leert zij CHRISTUS kennen, CHRISTUS, als de steen des aanstoots tusschen Koninkrijk Gods en wereld.

En nu moet men zich aan deze werkmethode van het Koninkrijk Gods houden, zal men het conflict zuiver houden. Tast men deze werkmethode zelf aan, dan krijgt men wel conflicten, maar niet het conflict, Jezus Christus. En de werkmethode van het Koninkrijk Gods aantasten geschiedt, wanneer men het heilige den honden geeft en de paalen voor de zwijnen werpt. Wanneer men dus de geboden van bin- nen den kring van het Koninkrijk buiten zijn kring uitdraagt, en daar bekend maakt, en tracht op te leggen. Men kan dit doen om alzoo ook buiten den kring van het Koninkrijk het leven gezond te maken, en het zijn glans weer te geven. En als nu bijv. de Wereldbond van Kerken oproept om den vrede tusschen de volkeren te bevorderen, dan roept hij op, om de geboden van het Ko- ninkrijk Gods buiten zijn machtsfeer uit te dragen. Hij kan dit doen met de beste bedoe- lingen, om de heerlijkheid van het Koninkrijk ook in de internationale verhoudingen te laten doorbreken. Maar hij vergeet nu, dat hij in strijd gekomen is met de werkmethode van het Koninkrijk zelf. En het gevaar is, dat men juist tegen dezen Wereldbond van Kerken zich keeren zal. En als men er zich over ver- baast, hoe het mogelijk is, dan is dat dezelfde verbazing van een, die bezig was paalen voor de zwijnen te werpen, en nu niet begrijpt, dat die beesten op hem afkomen.

Het heilige den honden geven en de paalen voor de zwijnen werpen is in den grond streven naar een verkeerde machtsontplooiing van het Koninkrijk Gods. Men is diep onder den indruk gekomen van de klacht, dat dit Koninkrijk niets veranderd heeft in de wereld, dat het Christendom een fiasco is. En nu wil men harder gaan werken, om iets van dit Koninkrijk Gods aan de wereld te zien te geven. En men vergrijspt zich aan de werkmethode zelf: eerst voor het koninkrijk winnen en dan de geboden van het koninkrijk opleggen, geloovende, dat zóó de wereld over- wonnen wordt.

En straks zal men in Stockholm en in Oxford en in den Wereldbond van Kerken verbaasd staan, dat men zich tegen hen keert. Maar de Heiland heeft ons reeds gewaarschuwd om de gebieden van Koninkrijk Gods en wereld zuiver te scheiden om alzoo het conflict, dat er wezenlijk is, en dat straks ook uitbreken zal, zuiver te houden. De waarschuwing is om onszelf niet in gevaar te brengen door onzuivere conflicten, waarbij wij niet eens kunnen zeggen, dat de smaadheid van Christus op ons gekomen is.

De groote vraag van onzen tijd is, zullen wij blijven bij de werkmethode van het Ko- ninkrijk Gods. Ook deze werkmethode is ergernis en dwaasheid. Wij GELOOVEN in den triump van het Koninkrijk Gods!

Houdt het conflict zuiver.

H.

v. d. B.

KERKELUK LEVEN

Retardatie en lankmoedigheid.

(Jaarwisseling.)

Wie in onzen toch wel zeer kritischen tijd met zijn versnelde antichristelijke actie de jaarwisseling tege- moet gaat, denkt onwillekeurig aan het bekende woord uit de Apocalyps: „En toen Het het zevende zegel ge- opend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, om- trent van een half uur“. Openh. 8:1.

Wat het te zeggen heeft?

Om te beginnen, valt met één ding vóór alles te reke- nen: in de Openbaring van Johannes is alles visioen. Wij moeten daaraan steeds indachtig blijven, willen wij niet zin en bedoeling en inhoud van het boek keer op keer miskennen. Dat geldt in elk opzicht, het geldt dus óók van de tijdsaanduidingen, en de tijdsmaten, die in dit boek telkens te vinden zijn. Wanneer er sprake is van „drie en een half jaar“, van „twee en veertig maanden“, van „twaalf honderd zestig dagen“, van „één uur“, „een half uur“ ook, dan zijn dat geen gewone

tijdsbepalingen, zooals wij die elk uur van den dag zelf doen en laten doen, maar het zijn symbolische tijdsaan- duidingen, die een door God gewilde werkgelegenheid (kairos) in haar ingrijpen op en formieren van onze in den tijd (chronos) verlopende geschiedenis willen karakteriseeren. Men moet dan ook in geduldige uit- legging zoeken naar de gedachte, die er in uitgesproken ligt, en daarbij de aanwijzingen van het boek zelf volgen.

Nu is het, wat het „half uur“ van den hierboven geciteerden tekst betreft, niet zoo heel moeilijk, de betee- kenis van deze tijdsaanduiding te verstaan. Wij hebben immers in de Openbaring van Johannes meermalen de tijdsmaat van „een uur“. Zoo'n „uur“ wordt dan gedacht als een t i j d s e e n h e i d. Het is een chronologische eenheidsmaat, zou men zoo zeggen. „Een uur“ is dan een symbolische aanduiding voor de periode, die voor het verrichten en afmaken van een volledige handeling noodig is. Moet „iets nieuws“ gebeuren, wordt een nieuwe acte geopend, dient een beslissend drama te worden afgewikkeld, dan staat daar „een uur“ voor ge- reserveerd in de symboliek; het is de gewone tijds- eenheid.

Denkt men nu hieraan, dan wordt het ineens duide- lijk, wat dat mysterieuze half uur zwijgen in den hemel beteekende. We hooren ervan spreken bij de opening van het „zevende zegel“. Het was een afzonderlijke acte, die opening van het zevende zegel. Op zichzelf genomen kon daar dus „een uur“ voor gereserveerd zijn. Het merkwaardige evenwel is nu, dat, wanneer het zevende zegel opengaat, de ureenheid, de normale tijdsmaat, verdeeld wordt tusschen een half uur van handelen en een half uur van niet-handelen. Het niet-handelen is in den tekst de inzet. Er is een „half uur“, een halve tijds- eenheid, zwijgen in den hemel. De ééne acte breekt zich in twee deelen: het zwijgen is programmapunt, evengoed als wat erop volgt, het is konstitutief voor het geheel.

Dat is een aangrijpende boodschap, zodra men er maar aan denkt, hoezeer de opening juist van het zevende zegel een hoogst gewichtig moment is. Immers, het zevental geldt steeds als het getal der volkomenheid, der afsluiting, der afronding. Komt een handeling tot haar zevende bedrijf, dan is het eind in 't zicht. Het proces is rijp voor de ontkenning.

Zóó nu wordt ook in de Openbaring het drama van de wereldgeschiedenis, en in engeren zin óók het drama van de wereld-voleinding geteekend. De zeven zegelen, waarmee het boek der geschiedenis was toegesloten, worden stuk voor stuk geopend. Elke zegel-opening brengt daarbij een beslissende wending in de geschie- denis der naar het einde haastende wereld. Met het zevende zegel is dan ook heel de Goddelijke handelingen- reeks, welke verloop in de successieve opening der zeven zegelen geteekend wordt, tot haar eindpunt ge- komen. Daarom is bij het intreden van het zevende zegel-openingsmoment de toestand der bijna-rijpheid, het critieke moment van het in de laatste crisis komen aangeduid. „Eenheid“!

Welnu, deze „uiterste“ acte ontvouwt zich — anders dan bij de eerste zes zegelen — in een dubbel agendum- punt: zwijgen, en daarna doen. Stilzijn en daarna voort- varen tot het bittere einde. De tijdsseenheid wordt ver- deeld tusschen programmatisch handelen en wederom programmatisch niet-handelen. De engelen z w i j g e n, d. w. z. zij doen een „half uur“ lang niets. Dit laatste wil i n d e n h e m e l zeggen: hun wordt zóólang niets bevolen. Dezelfde bevelende macht van God, Die hen uitzendt waarheen Hij wil, en wanneer Hij wil, geeft thans aan die engelen geen bevel. Zij moeten wachten, wachten. En zóó komt hier het begrip der „retardatie“ ons voor den geest spelen. Reeds heeft in zes handelingen, van zes zegelen, het oordeel zijn voor- bereiding genomen; maar eer de b e s l i s s e n d e keer naar het einde in het zevende zegel genomen wordt, houdt God de engelen een halve tijdsseenheid tegen. Geen wonder, dat dit symbolisch teken van het halve uur zwijgen, een klassieke uitdrukking voor Gods „lank- moedigheid“ is geworden. Eigenlijk schijnt reeds alles gereed voor de laatste acte; zes zegelen riepen om het zevende. Ook de toestand der wereld riep — zou men zeggen — om het einde. De complicaties in de wereld- historie riepen om de slotacte, om de ontkenning. Noch- tens laat de Heere een half uur... zwijgen. Want de lank-moedigheid van God houdt op ons gezichtspunt het oordeel tegen, en geeft aan de kandidaten van den dood nog de gelegenheid zich te bekeeren.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat nu ook van Gods zijde gezien Zijn lankmoedigheid inbreuk maakt op den vasten gang der historie. Dat zou in de Apocalyps slechts dan uitgedrukt kunnen zijn, als in het visioen God bevolen had te spreken, en als de hemel dan des- ondanks gezwegen had. Of wanneer God tot de engelen gezegd had: gaat uit, en zij waren dan niet uitgegaan. Maar neen, zoo staat het niet. Dit halve uur zwijgen is, gelijk wij reeds hebben gezegd, in het kader van het visioen een uitging óók van Gods wil. Zijn genomen besluit zet zich regelmatig door, al treedt er ook in de zichtbaarmaking van Zijn wil-tot-oordeel een pauze van een halve tijdsseenheid op. Maar daarom is van onze zijde beziën, de lankmoedigheid Gods dan ook des te meer een wonder, en een oproep, een oproep tot be- keering. Door het moment van het half uur zwijgen in het visioen van Johannes expres te laten optreden, wil God, die door de Schriften in haar anthropomorph- tisch sprekende openbaring (Bavinck) ons onderwijzen wil, ons paedagogisch het groote waarheidsmoment in het leerstuk van Gods lank-moedigheid doen verstaan. Wij mogen het niet verwaarlozen, laat staan weg- redeneeren met een beroep op eenige door ons hoog- moedig denken opgebouwde leer-omtrent-God, welke dan zou willen betoogen, dat Gods lank-moedigheid

eigenlijk Gods nog Want al paedagogi wij, niet Zoo mo oproep in Een op het Woor Zijn stem held, „vee halve uur uur van e weg verga

De prof.

Verle heer H Synode kerk en zo goed in te late publiceerd Dat is ni openbare kerkrecht wat in 11 meeningen Nu wij soren, wa tegen der er bij me maatregel zoodanig onderlinge dat het sy (Prof. He formeerde een punt, zonder de mee bemc

„Om Sik

In zijn keltje in l reeds ach omhaal d hierop ne gekoerde gezegd, z geheel av De K. ziel al had dit De Kamp dan stond voorstel v drukt. Al in zuivere waarop h wordt dar over Sion' en in de c meende, d van Ch ziel re beleden is, die, commi confes de bowe „Schilderi slag, dat, gers in v Sept.) hee klaar. Als lik over belachelijk tegen hun tot nu to verslag v eens wat Inplate bieden, g de zaak n geknipt c zaken, m zwakheid, tenzij ze v De Kamp Grejdanus dingen be hoe men rust, en d in zijn nu dan nog s

Tot zoo gedachte Prof. Gre blad, wa verbazing volkomen blz. 402, niet hebbe zoo kwam len wel h schrijven

an den dag zelf
blische tijdsaan-
werkgelegenheid
eeren van onze
biedenis willen
geduldige uit-
in uitgesproken
boek zelf volgen.
den hierboven
oelijk, de betee-
an. Wij hebben
s meermalen de
rdt dan gedacht
chronologische
en uur" is dan
erode, die voor
ledige handeling
ren, wordt een
ssend drama te
n uur" voor ge-
gewone tijds-
et ineens duide-
en in den hemel
bij de opening
zonderlijke acte,
tichzelf genomen
veerd zijn. Het
aer het zevende
de tijdmaat, ver-
handelen en een
-handelen is in
een halve tijds-
acte breekt zich
aapunt, evengoed
oor het geheel.
zoodra men er
g juist van het
ment is. Immers,
er volkomenheid,
n handeling tot
in 't zicht. Het

t het drama van
n óók het drama
te zeven zegelen,
was toegesloten,
te zegel-opening
g in de geschie-
wereld. Met het
ijke handelingen-
eve opening der
ur eindpunt ge-
van het zevende
er bijna-rijpheid,
tate crisis komen
t zich — anders
dubbel agendum-
en daarna voort-
nheid wordt ver-
elen en wederom
elen z w i j g e n,
niets. Dit laatste
in wordt zoólang
it van God, Die
wanneer Hij wil,
bevel. Zij moeten
r het begrip der
p. Reeds heeft in
oordeel zijn voor-
s l i s s e n d e l
el genomen oordeel
nheid tegen. Geen
n het halve uur
oor Gods „lank-
chijnt reeds alles
en riepen om het
riep — zou men
ies in de wereld-
tknooping. Noch
zwijgen. Want de
s gezichtspunt het
den van den dood

nu ook van Gods
threuk maakt op
t in de Apocalyp-
als in het visioen
le hemel dan des-
od tot de engelen
an niet uitgegaan.
halve uur zwijgen
in het kader van
wil. Zijn genomen
eedt er ook in de
el een pauze van
rom is van onze
s dan ook des te
en oproep tot be-
half uur zwijgen
te laten optreden,
anthropomorphi-
) ons onderwijzen
arheidsmoment in
eid doen verstaan.
laet staan weg-
ge door ons hoog-
ntrent-God, welke
s lank-moedigheid

eigenlijk maar een menselijke uitdrukking was voor
Gods nog niet werpen van de laatste bliksemlicht.
Want al ons redeneeren over God is gebonden aan de
paedagogisch-anthropomorfe structuur Zijner openbaring;
wij, nietelingen, komen daar nooit boven uit.

Zoo mogen wij bij de jaarwisseling den goddelijken
oproep in dat halve uur van zwijgen ter harte nemen.

Een oproep om te leven niet bij ons zelf, maar bij
het Woord, dat Hij ons heden spreekt. „Heden, zoo gij
Zijn stem hoort", ook in het halve uur der lank-moedig-
heid, „verhard uw hart niet". „Kus den zoon", in het
halve uur van Zijn zwijgen, opdat Hij niet in het halve
uur van de zegel-opening tegen u toorne en gij op den
weg vergaat.

K. S.

De professoren ter Synode.

Verleden week citeerden we onder „Perschoon" den
heer H. Algra, die er over klaagde, dat op de jongste
Synode kwesties aan de orde zijn gesteld, die uit de
kerken niet opgekomen waren, en waarvan de kerken
zoo goed als niets begrepen hebben. Zonder me verder
in te laten met de details, die de heer Algra heeft ge-
publiceerd, ben ik het met zijn bezwaar volkomen eens.
Dat is niets nieuws, want ik heb het ter Synode in
openbare zitting dadelijk rondut gezegd; het hervormde
kerkrecht leek me veelszins een „archetype" voor
wat in 1936 is afgespeeld, met name inzake die z.g.
meningsverschillen.

Nu wijst de heer Algra naar den hoek der profes-
soren, waar hij de schuld zoekt. Hij wil maatregelen
tegen dergelijke praktijken. Kan men ze vinden, ik zal
er bij mee zijn. Maar ik meen, dat met een of anderen
maatregel inzake de werkzaamheid der professoren als
zoodanig niets verholpen is. Want ook predikanten en
ouderlingen zijn wel in staat, een voorstel te creëren,
dat het synodale agendum „op volkomen wettige wijze"
(Prof. Hepp), en nochtans niet op karakteristiek-gere-
formeerde wijze, doch ietwat verrassend aanvult met
een punt, dat in de „hoogere regionen" is geconcipeerd,
zonder dat één enkele kerkelijke vergadering er zich
mee bemoeit heeft.

K. S.

„Om Sions wil".

In zijn orgaan citeert De S. Kamper ons korte arti-
kelletje in het nr. van 11 Dec. Wat hij zegt, is ten deele
reeds achterhaald door ons artikel van 18 Dec. De
omhaal daargelaten, komt de verdediging van De K.
hierop neer: Inzake Prof. Greijdanus, wien hij het om-
gekeerde liet zeggen, van wat deze inderdaad heeft
gezegd, zoodat van het verschil Hepp—Greijdanus een
geheel averechtsche voorstelling gegeven werd, beroept
De K. zich nu op een ander blad, dat ik niet lees. Maar
al had dit andere blad dan dezelfde fabel verbreid, als
De Kamper ter voorlichting van ons volk durft doen,
dan stond toch daar tegenover, dat ettelijke bladen het
voorstel van Prof. Greijdanus letterlijk hebben afge-
drukt. Als nu De Kamper het voorstel ettelijke malen
in zuiveren tekst leest (ook in De Ref. van 18 Sept.,
waarop hij zich in ander verband beroept), waarom
wordt dan juist aan dat ééne blad een zware klacht
over Sion's breuk opgehangen? In De Ref. van 18 Sept.
en in de dagbladen staat duidelijk, dat Prof. Greijdanus
meende, dat waarheden, als de twee naturen
van Christus en de onsterfelijkheid der
ziel reeds in onze heijdenisschriften
beleden worden, en dat het niet gewenscht
is, die door ze in handen van een studie-
commissie te geven, VOOR TE STELLEN als
confessioneel nog niet bepaald. — Inzake
de beweerde antithese tusschen „Honigianen" en
„Schilderianen" verwijst De Kamper naar een persver-
slag, dat, ingezonden door een der persvertegenwoord-
igers in verschillende bladen, ook in dat van ons (18
Sept.) heeft gestaan. Maar daarmee is De Kamper niet
klaar. Als ik van fantasieën spreek, heb ik het natuur-
lijk over (wat ik immers uitdrukkelijk vermeldde) de
belachelijke fantasie, dat er „dus" leerlingen zijn, die
tegen hun leermeester opstaan. Zulke dwaasheden heeft
tot nu toe niemand bij mijn weten aan dat kranten-
verslag vastgeknoopt. De menschen denken eerst nog
eens wat na.

Inplaats van nu al vast verontschuldiging aan te
bieden, gaat De K. zich verliezen in allerlei, dat met
de zaak niets te maken heeft, besluitende met een uit-
geknijpt citaat van iemand, die het ook al niet over
zaken, maar over personen had. We kennen zulke
zwakheid, en hebben ons verder er niet mee in te laten,
tenzij ze verkeerde verhoudingen schept. Zoo is het met
De Kamper, die aan Prof. Hepp de rol van Prof.
Greijdanus toedicht; over de toestanden in Kampen
dingen beweert, waarvan wij hier verwonderd vragen,
hoe men ze in zijn hoofd halen kan; de kerk veront-
rust, en dan nog niet eens tot een excuus te bewegen is
in zijn nummer van 24 December 1936. En dat durft
dan nog spreken over de eischen der polemiek.

Tot zoover had ik reeds geschreven, toen ik op de
gedachte kwam, ook eens — inzake de verdraaiing van
Prof. Greijdanus' meening — het hierbovenbedoelde
blad, waarop De K. zich beriep, na te zien. Tot mijn
verbazing staat het voorstel-Greijdanus óók daar
volkomen juist weergegeven (Calv. Wkbl. 11 Sept. '36,
blz. 402, kolom 2, middenin). We zullen 't nu maar
niet hebben over De Kamper's terminologie, die daar
zoo kwam te zeggen: „nou breekt mijn klomp". We zul-
len wel herhalen, dat hij het volk verontrust door het
schrijven van fantasieën en nonsens.

K. S.

„Geloof en Vrijheid".

In aansluiting aan wat ik enkele weken geleden hier-
over schreef, kan ik melden dat na onderzoek gebleken
is, dat nationaal-socialisten inderdaad meewerken aan
de door Dr F. J. Krop ondernomen anti-communisti-
sche actie, en dat voorts de organisatievorm daartegen
noch in het heden, noch voor de toekomst waarborg
biedt.

Hiermee is voor mijzelf deze zaak beëlist. Het blijft
mijn overtuiging, dat men kerkvervolgers een dienst
doet, en dus de kerk een óndienst, als men hen, in sa-
menhang met kerkmensen, publiek laat protesteeren
tegen kerkvervolg van anderen. Dat brengt de men-
schen maar in slaap. Men moet m.i. geen enkelen
steun geven aan hen, die de kerk onderdrukken; vooral
niet den steun, die er ligt in een met kerkmensen
zelf protesteeren tegen kerkonderdrukking.

Mijns inziens zijn de tijden in enkele jaren wel zoó
veel veranderd, dat wie een actie tegen kerkverwoes-
ters beginnen wil, uitsluiten moet alle N. S. B.-ers, on-
verschillig of ze in hun bedoelingen naïef zijn, ja dan
neen. Achter hen staan anderen, die vast en zeker niet
naïef zijn. Het zou jammer zijn, indien het geld der
gereformeerden indirect de misleidende propaganda der
nationaal-socialisten hielp.

Dat ik de goede b e d o e l i n g e n niet in twijfel
trek, behoeft overigens geen herhaling.

K. S.

Zendingsblad.

Onderstaand stuk werd ons blad toegezonden met
verzoek tot plaatsing. Tot mijn spijt bleef het door een
verzuim mijnerzijds een week lang liggen.

K. S.

Aan de Eerwaarde Raden van de Gerefor-
meerde Kerken in Nederland.

Zeer geachte Broeders!

De Generale Synode heeft ons de bezorging der
uitgave van het Zendingsblad opgedragen. Dat geeft
ons vrijmoedigheid ons tot U te richten met een drin-
gend verzoek.

Het Zendingsblad, dat op last van de Kerken wordt
uitgegeven en geheel het eigendom der Kerken is,
heeft in hoofdzaak ten doel het belangrijkste betref-
fende den arbeid onzer Zending op Midden-Java
en Soemba mede te deelen om daardoor de kennis van
en de liefde voor dit zoo bijzonder gezegend werk te
bevorderen.

Na aftrek van de noodzakelijke kosten, die aan de
uitgave zijn verbonden, komt de opbrengst van het
blad GEHEEL ten goede van de gezamenlijke Zen-
dingskas. Den laatsten tijd bracht dit, niettegen-
staande het blad zeer goedkoop is, elk jaar toch aan
deze kas eene zeer aanzienlijke bate. De zeer groote
uitgaven, die deze kas heeft te doen, konden voor een
aanmerkelijk deel uit de opbrengst van het Zendings-
blad worden gedekt. Indien de Generale Kas deze
inkomst dierf, zouden alle Kerken boven wat zij nu
bijdragen, elk jaar twee extra collecten moeten hou-
den voor de instandhouding van Uw gemeenschappeli-
jk zendingswerk.

Ondanks het belang, dat de Zending onzer Kerken
bij haar Zendingsblad heeft, zijn er echter steeds nog
onderscheidene Kerken, waar het blad bijna niet komt.
Het Zendingsblad, dat het blad van de Kerken zelf
is, heeft er recht op dat het komt in alle huizen,
waar leden onzer Kerken wonen. Stellig wordt daar-
door ook de belangstelling en de liefde versterkt voor
het heerlijk werk der Zending, waartoe de Heere onze
Kerken roept en verwaardigt.

Mitsdien verzoeken wij U dringend om, voor zooveel
dit in Uwe Kerk nog noodig is, met kracht te willen
bevorderen, dat het Zendingsblad moge komen in alle
gezinnen, die tot Uw Kerk behooren.

Met broedergroete en heilbete. De deputaten
der Generale Synode voor de Zending onder
Heidenen en Mohammedanen.

D. POL, Voorz.
A. H. VAN MINNEN, Ass.
P. C. DE BRUYN.
N. DUURSEMA.
R. HAMMING.
H. HANGELBROEK.
A. C. HELJ.
M. MEIJERING.
G. M. VAN RENNES.
J. DE VRIES.
G. VAN DER ZANDEN.
W. BREUKELAAR, Scriba.

December 1936.

Vervolgartikelen.

Ook deze week laat ik het vervolgartikel nog even
rusten met het oog op de jaarwisseling, en omdat de
copie deze week vroeger dan gewoonlijk verzonden
worden moet. Een enkele opmerking over een in de
dagbladpers opgenomen verslag van de jongste
vergadering van den „Vriendenkring", die me interesseert
bij een terugblik op 1936, bewaar ik eveneens voor
volgende week.

K. S.

Denkt U er aan te bestellen

JAARBOEK TEN DIENSTE VAN DE
GEREFORMEERDE KERKEN 1937?

480 blz. Prijs f 1.—; gecartonneerd f 1.25.

Verschijnt half Januari

Bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES



Infanterie en Cavalerie.

Wij leven in het tijdperk van de vrees.

Het grootste deel der menschheid voelt zich
geïntimideerd.

De hand, die er zoo prat op ging, heel het
raderwerk stil te kunnen zetten, ligt nu slap en
lusteloos in den schoot.

Het verklaarde leven is weggezonden in het on-
begrepen mysterie.

Onze fauteuil is verwisseld met een kruivat
en wij schuiven doodsbenaauwd heen en weer op
dit onheimische zitje.

Vrees is Minister van Staat in de meeste rijken
van Europa.

Vrees voor den oorlog kon wel eens de grootste
oorlogsfactor blijken te zijn.

Het volk Gods moet er ernstig voor waken niet
aan die vreesaanjaging mede te doen noch er het
slachtoffer van te worden.

Och, het wil er wel in, te preeken en te medi-
teeren, te evangeliseeren en te schrijven: zooveel
soldaten heeft Hitler en zooveel schepen Japan.

Maar wij moeten goed onderscheiden, of wij
alarm blazen op de bazuin van het heiligdom of
wel in onze verbouwereerdheid misschien de
trompet van Babel aan de lippen gezet hebben!

Geloovig over onzen tijd spreken en schrijven
kunt gij alleen als gij het gebeuren van onze dagen
in verband brengt met de onbeperkte macht van
den Christus-Koning, in verband met de beloften
en bedreigingen van het Genade-Verbond.

Ook de wereldgeschiedenis van onze dagen is
Verbondsgeschiedenis, Kerknieuws!

Kerknieuws is niet de rubriek uit de derde
pagina van een courrant, een tabel van beroepen
en bedanken, ziekenrapport van domineeskwalen,
maar Kerknieuws moet fonkelen in de driestar-
ren, de inslag zijn van den leader en de essence
zijn van het buitenlandsch overzicht.

De taak van de christelijke pers is Gódt te doen
kennen in Zijn wereldgeschiedenis.

Want, als er in een geïntimideerde menschheid
ook nog leeft een geïntimideerde kerk, dan is het
zout wel zeer smakeloos geworden.

Het zou loonend zijn eens na te gaan, hoe dik-
wijls een openbaring Gods aanvangt met de woor-
den: Vreest niet!

Op bijzondere wijze heeft God Jeremia eens
opgewekt om zich te verkloeken.

Zijn eigen dorpsgenooten hadden een moord-
complot tegen hem op touw gezet. Jeremia is fel
geschokt door deze gebeurtenis. (Jer. 11 en 12.)
De profeet is zich blijkbaar nog niet ten volle
hewust wat zijn roeping voor hem inhoudt: als
een mak lam — zegt hij — verkeerde ik in het
midden mijns volks. Min of meer heeft hij zich
overgegeven aan het bekoorlijk denkbeeld van
een rustigen pastoralen arbeid. God treedt nu zelf
op als de Docent van Zijn profeet, de Heilige
doceert dat verwaarloosde vak dat wij de prac-
tische theologie noemen.

Zooals dikwijls kiest God voor Zijn lessen den
vorm van een beeld. Jeremia, zegt God, gij hebt
tot nu toe gewandeld. En van dat wandelen
zijt gij al moede.

Hoe moet het nu, als gij straks een wedloop
moet aangaan met de cavalerie?

Als gij nu al steken in de zij hebt en pijn in de
milt, hoe zult gij het dan volhouden als Ik het
tempo van de wereldgebeurtenissen ga versnellen?

Verkloek u, mijn dienstknecht!

Dit is ook een Godswoord voor óns.

Wij leven in een grooten tijd Gods.

Wij heitelen de eeuwen wel op allerlei wijs:
eeuwen van het kind, eeuwen van de machine,
eeuw van het liberalisme enz. enz.

Maar God noemt onze eeuw: de twintigste eeuw
van Jezus Christus!

Evenals de gebeurtenissen in Jeremia's dagen,
de oordeelen over Sion inbegrepen, een machtige
beweging Gods waren naar den Christus heen,
zoo beweegt God andermaal alle dingen in den
hemel en op de aarde naar den Dag van Christus.

In zulke dagen reformeert God Zelf de psyche
van Zijn kinderen en stelt hen in Zijn Goddelijk doen.
Dat valt ons niet gemakkelijk.

Wij kunnen soms zoo heimelijk terugverlangen
naar dien goeden tijd, toen alleen de dominee
preekte, eenige bedaagde broeders hem als ouder-
ling terzijde stonden, ook de meester nog een man
van gewicht was.

De rest van de Gemeente was object.

Hoe genoeglijk rolt het leven van het brave
object heen...

Maar God zegt ons, dat wij er zoo niet komen.
Wij zullen in onzen tijd moeten komen tot een
meer evangelisch en apostolisch, dat is tot een
meer Christelijk en Bijbelsch leven.

Als dan de paarden van de cavalerie trappelen,
zullen wij loopen en niet moede worden.

Zoo zullen wij ook in Gods kracht in 1937 de
loopbaan loopen en den prijs verkrijgen.

N. B.